

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Libreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

GEROGLÍFICH POLÍTICH ILUSTRAT

La solució... '1 dia menos pensat.

DE BAIX A DALT

o pertanyo al número dels cegos turiferaris de un home; pero tampoch vull afliarme entre 'ls que al impuls de las sevas passíons, no reparam en cometre una injustícia.

Quan lo general Weyler vá marxar á Cuba, l'isla estava poch menos que perduda. Lo mateix general de Sagunto, al veure que 'ls insurrectes se n'hi pujavan als bigotis, vá cantar el *Confiteor* «Confesso—vá dir—que m'hi equivocat.» Per lo tant la carta de n'Weyler describint l'estat de l'isla tal com vá trobarla al fersé cárrech del mando y tal com la tenia en vigílies de ser rellevat, no pot pecar d'exagerada. Adverá l'concepte d'ella que sembla mes atrevit y que ha provocat discussions mes acaloradas, la confessió expontánea y desconsoladora de D. Arseni. Per lo tant aquest bon senyor no te cap dret á demanar satisfaccions á D. Valeriá. En tot cas á qui ha de demanarlas es á sí mateix. Y si no 'l satisfán, pot clavarse un cop de puny als nassos, si es que desitja que *el duelo siga á primera sangre*, ab la seguretat de que clavantse'l una mica fort, podrá tenyirne un parell de mocadors *dejando el honor satisfecho*.

Ara respecte á si en Weyler, ab los elements poderosos posats á la seva disposició, ha fet tot lo que podia, ja es un altre cantar. Nosaltres, que al veure'l partir, l'alentarem tot quant poguerem, en lo desitj de lliurar á la patria del assot de una guerra dessoladora, confessém noble y sincerament que hauríam volgut veure'l més atrevit, mes resolt, vencent á la insurrecció en lloch de limitar-se á quebrantarla. Alló de las provincias casi pacificadas no 'ns satisfeya prou, ni creyém que satisfés á ningú.

Molt ha fet lo general Weyler; pero no tot lo que d'ell esperavam. Aixó no vol dir que un altre general, posat en lo seu lloch, no hagués fet tant de bon tros.

Convenient sería, donchs, qu'ell qu'és tan pundo-norós, expliqués ab tota franquesa las causas principals que han contribuít á esterilisar los seus esforços. Que ho digués tot, que ho expliqués tot, sense tergiversar los fets, sense amagar cap detall, ni cap incident ab viril claretat y precisió y cayguí qui cayguí.

Nosaltres tenim motius per creure que l'acció militar del general s'ha vist constantment embrassada per l'acció diplomática dels governs de la restauració. Mentres lo general feya la guerra als mambissos, los governs cedían débilment á todas las exigencias dels Estats Units, protectors descarats dels insurrectes cubans. Clarament s'ha vist durant tot aquest temps, que s'ha fet un doble joch, sempre contrari als interessos de la patria. En aquest doble joch s'hi ha compromés la sanch, la fortuna, y en alguns cassos hasta l'honra de la nació espanyola.

Si 'l general Weyler ho explica tot, afiansará novament la seva respectabilitat, enrobustirá 'l seu prestigi y s'posará en condicions de prestar tal vegada dintre de poch temps nous y valiosos serveys á la patria... entenguís bé: á la patria solament, á la patria lliure de mistificacions, limpia de impuresas, duenya, senyora y árbitre de sos destínos: á la patria redimida y dignificada.

Y perquè no?
D. Valeriá Weyler es un dels pochos generals espanyols completament nets de compromisos de part. Ell no vá pendre part directa ni en la Revolució de Setembre, ni en la restauració borbónica. Deu exclussivament á sos mérits la seva carrera militar, havent permanes-cut agé á tota intriga cortesana.

Durant la seva permanencia á Cuba no ha tingut motius de contraure verdaters motius de agrahiment ab cap dels dos partits de la restauració. Los conservadors el sostenían, no per afavorirlo, sino pel compte que 'ls hi tenía 'l ferho. No 'l servían, se n' servían. Y al mateix temps que de paraula li oferían un apoyo incondicional de fet el contrariavan sempre, destruhint y neutralisant los efectes de sos esforços, encaminats al domini de la insurrecció. Las ventatjas conseguidas en lo teatro de la guerra quedavan sans efecte gracias á las intrigas tramadas entre bastidors en lo teatro de la diplomacia.

Pochs homes haurían aguñat com en Weyler la pérdua conductada dels conservadors. Sols una gran fe en l'eficacia final dels seus propósitos pogué sostenir-lo durant tant temps en lo lloch de perill y de compromís que venía ocupant. Sols un gran amor á la patria y al cumpliment de sos debers militars pogué imposarli l'obligació de no dimitir may lo seu espinós cárrech enfront del enemich.

Peró es indubtable que 'ls conservadors sense haver deixat may de sostenir-lo, tampoch van deixar may, ni un moment, de contrariarlo.

Y han vingut los fusionistas; lo partit que no va tenir previsió per conjurar lo conflicte cuba, quan sols presentava sintomas premonitoris... y que avuy diuhén qu'és l'únic que pot acabarla.

Baix la impresió de la populatzeria provocada per certs periódichs que no sembla sino qu'emplean las rotativas per triturar prestigis militars, repartint y retirant á capritxo patents de competencia (*), y cedint á compromisos contrets ab lleugeresa, quan anava adelarant pidolant el poder, á n'en Sagasta li ha faltat temps per decretar lo rellevo de n'Weyler.

Y ho ha fet, despedintlo, com qui despedeix á la criada, después de un trasteig de telegramas, en lo qual suposan los impresionables que ha donat probas de una gran energia. Mentres esperém l'hora de veu reli desplegar davant dels toros de verdader cuidado, que son els insurrectes y 'ls Estats Units, de moment contentemnos ab contemplar lo rellevo del general Weyler, y ab veure si aquest se mostra obligat y satisfet de la conducta que ha observat ab ell lo segon y últim partit de la restauració.

Agravis hi ha que no s'olvidan, ni 's perdonan.

Al tornar á Espanya 'l general podrá recordar la calurosa, conmovedora despedida que li dispensá 'l poble de Barcelona. Molt temps feya que cap home públich havia lograt ser objecte de una demostració tan expontánea, tan significativa, tan popular en lo sentit mes genuí de la paraula. Sigué un de aquells moviments que elevan l'esperit, perque partí de *baix á dalt*, y tot lo que vé de *baix á dalt* enlayra, aixís com tot lo que cau de *dalt á baix* deprimeix y aplatina.

De *baix á dalt* sembla que venían també las grans demostracions fetas á la Habana en honor del general, demanant que continués desempeñant lo cárrech, demostracions que no sols han resultat inútils sino que ademés han sigut befadas insensatament.

No importa!
Si 'l general Weyler sab pendre 'l pols á l'opinió pública; si 'l general Weyler sab orientarse bé tant bon punt arribi á la Península, trobará fácilmente un siti d'honor, digne dels seus mérits y dels seus prestigis. Al efecte, no ha de mirar á *dalt* sino *abaix*. Si algú tracta de desagraviarlo, penjantli al pit una gran creu, conforme aixís s'ha anunciat, fassis enrrera y digui:—Las creus se posan sobre 'ls sepulcres, y dintre del meu pit tinch un cor que palpita plé de vida y de amor á la patria.

Fássiho aixís, y 'l poble espanyol li adjudicará alguna cosa que val mes que las millors condecoracions pensionadas: lo poble espanyol li adjudicará la plassa de *general Prim*, que ja fa alguns anys qu'está vacant, per no haver sortit, entre las miserias de la degeneració restauradora, un sol home digne de ocuparla.

P. K.

cada cambi de govern passa lo mateix.

Als ministres nous, tant bon punt se fan cárrech dels assumptos públichs, els falta temps per fer saber al país, que la situació es mes grave de lo que molts se figuravan y la Hisenda mes entrapada de lo que tothom se creya. Lo govern caygut ha enganyat al país.

Aixís ho han dit los fusionistas dels conservadors. De la mateixa manera que dos anys atrás van dirho 'ls conservadors dels fusionistas.

Aixó indica de una manera clara y terminant que aném sempre de mal en pitjor, segons confessió dels mateixos partits monárquichs. A cada bugada perdém algunas pessas, y prompte aném á quedarnos sense camisa.

Lo mes singular es que 'ls ministres que puján tot reconeixen las grans culpas dels ministres que cauhén, s'abstenen de acusarlos formalment, exigintlos las degudas responsabilitats.

Unicament procedint en aquesta forma severa y justa, podrian donar al país la satisfacció que 's mereix.
Pero no hi ha perill de que ho fassan ni ara ni may. Una satisfacció no poden darla, perque las *satisfaccions* se las volen totas per ell. Y per lo que toca al país, tant los uns com los altres no li poden, ni li saben donar mes que *disgustos*.

Tenen rahó 'ls socialistas al demanar en sos *meetings* de propaganda la supressió de las rendencions del servey militar á metálich, qu'estableixen una odiosa diferencia entre pobres y richs en lo cumpliment de una obligació tan sagrada com es la defensa de la patria.

(*) Parli sino 'l general Blanco, al qual fa poch mesos esmicolavan sense pietat, y avuy l'ensalsan sense restriccions, enviandlo á Cuba á sustituir á n'en Weyler.

Los socialistas tenen rahó... y la tenim també 'ls republicans que hem defensat sempre la mateixa idea. La justicia imposa en aquest punt la igualtat mes absoluta davant de la ley, sense que 'l pes dels diners pugá bastar may á fer caure lo platet de la balansa.

Y á mes de la justicia ho aconsella també la conveniencia. No moriría tant jovent en las guerras colonials, si 'ls richs vejessen perillar la vida dels seus fills. Prou sortirían de la indiferencia egoista que avuy els domina, y als gobernants no 'ls quedaria mes remey que passar per l'adressador.

D. Joan Mañé s'está tornant marrueco, ab una petita diferencia. Aixís com los moros de l'altra banda del Estret sostenen que tota la ciencia universal está inclosa en lo Korán, no haventhi necessitat de cap mes libre, pretén lo Sr. Mañé que tota la ciencia universal está continguda en lo Catecisme.

De tal manera qu'ell mateix confessa que al recorre ab la vista los apretats estants de llibres de la seva biblioteca, no pot menos d'exclamar:—¿Cuánto tiempo perdido!—y nos reconciliamos—afegeix—con el célebre Omar que condenó á las llamas la biblioteca de Alejandria.»

Vegin si s'está tornant moro que hasta 's reconcilia ab lo célebre Omar, cremador de bibliotecas.

Ja cal donchs que 's posi la tobollola de rentarse á tall de turbant, y al sentir lo crit de:—«¡Bárbaros al frente!» surti de casa.

Pel Parch de Barcelona l'haurían hagut de veure, los ulls enfonsats, las gultas rebegudas y descoloridas, las camas fentli tertinas y vestint per tot abrích de son cos decrepít l'uniforme de rayadillo esflagarat y fet á trossos.

Sentint los estímuls de la fam, y trobantse sense un céntim, implorava avergonyit la caritat dels transeunts.

De sopte divisa á una parella de Loyolas que per allí passejavan. Tothom sab que 'ls jesuitas tenen justa fama de opulents. Lo pobre soldat inválit, figurantse sans dupte que á mes de richs en diner, ho eran també en pietat, extengué davant d'ells la seva má descarnada.

Y 'ls jesuitas sense dirli—Deu t'ampari—llansárenli una mirada de despreci y passaren de llarch.

—Está clar—devían pensar—¿qui 'l feya anar á la guerra á n'aquest ximple? Si avants de passar la quinta s'hagués fet frare, avuy estaria gras com un tuijó, llhent com una bufeta de llart, y sobre tot tranquíl de conciencia, com nosaltres mateixos que avuy disfrutém de todas las proteccions: de la de Deu y de la dels governs.

L'infelis soldat anava á caure en basca, quan l'amparó una pobra venedora de periódichs, portantlo á menjar alguna cosa.

Ja ho veuhén: lo que no saben fer los opulents Loyolas, amigatxos íntims del Marqués de las Cinquillas y acérrims fomentadors de la Fulla, ho fa una trista venedora de LA CAMPANA DE GRACIA y altres periódichs mes ó menos excomunicats.

Tres fets incontestables.
Lo govern sagastí ha rellevat al general Weyler. Primer fet.

Lo govern nort-americá ja feya temps que demanava ab gran insistencia lo rellevo del general Weyler. Segon fet.

Los laborants cubans residents á París van celebrar ab un gran ápat lo rellevo del general Weyler. Tercer fet.

Y ara vostés serveixinse treure las consecuencias que de aquests tres fets incontestables se desprehen.

CARTAS DE FORA.—Sabadell.—Una joveneta de 18 anys del vehí poble de la Creu Alta s'ha ficat voluntariament á una ratera mística, vulgo convent. Aixó tindria poca cosa de particular, dat que avuy la recluta mística está á l'ordre del dia; pero es lo cas que al realisar la piadosa calaverada feya poch dias que la seva mare havia mort, y no ha reparat en deixar á son pare y á una germana malalta de alguna gravetat.—Aixís es com s'acredita la fortalesa de cor y la bondat de sentimientos.

Agramunt.—Lo dia 22 del passat setembre signé acompanyat á la tumba 'l cadáver de Ramon Paris, propietari del vehí poble de Puigvert, enemich del oscurantisme y acérrim republicá. Ans de morir disposá que se li dongués sepultura civil. Ciudadá de honradés intaxtable, desempeñá en distintas ocasions lo cárrech de jutje de pau, sempre ab gran imparcialitat y esperit de justicia, lo que li valgué las simpatias de tots los seus convehins.—Al enterro hi assistiren mes de 200 personas (molts d'ellas donas) donant una prova de sana despreocupació y de carinyós afecte á la bona memoria del difunt. L'acte resultá una verdadera manifestació de dol, realzada pels sentits discursos que 's pronunciaren después d'efectuat lo sepeli del cadáver.

Cambriels.—Acaban de celebrarse las elecciones municipales per haver sigut anuladas las anteriores, á consecuencia del gran esbalot que 's promogué. Pero 'l d'ara no ha sigut menos grave.—Hi hagué gran moviment de carruatjes transportant electors, de manera que en certs moments lo colegi electoral semblava una romeria. Pero la gresca comensá á l'escola. Mentres un conservador *americanu* prometia 50 naps á nn

elector per si volia donar-li'l vot, un dels dos va rebre de improvis un cop de puny que li fen saltar dos dents. Desde aquell moment no'n vulguin mes de trompis y esgarrapadas. Lo president abandoná la taula y l'urna anava de má en má com una botija plena de vi. Després se feu l'escrutini, y, naturalment, sorti triuñant la candidatura conservadora. Está vist que hi ha molt afany per conservar la mel de la casa de la vila.

UN PATRIOTA

I
—Me'n vaig á la cort, Manela: torna á maná l gran Sagasta; l'home més digne, més noble, més intel·ligent d'Espanya; l'úlich que crech que ns pot treure de la situació apurada en que avuy dia ns trobém gracias als bunyols de'n Cánovas. En Sagasta es el meu jefe; sab l'efecte y l'entusiasme que l'seu gran talent m'inspira, y tinch motius per pensar-me que si no l'anava á veure fins podria disgustarse.
—¿Vols dir, Pep?...

—N'estich segur: ell sab que cada vegada que ha vingut á Barcelona he anat seguint-li'l carruatje, llansant uns ¡vivas! capassos de fer tremolá una estátua, y com qu'es molt agrahit tindrà un alegrón de marca al veure que vaig allá á durli ls ¡vivas! á casa.
—Deu fassi, Pep, que ls quartets per aquest viatge t'gastas no siguin tirats en mar.
—Coneguessis á don Práxedes no dirias lo que dius ni serias mal pensada!
—Es que ls temps son molt dolents, y aná á Madrid...

—¡Calla, calla! Estich segur del carinyo que per mí sent en Sagasta, y... descuyda; anantlo á veure no faig cap mala jugada.

II

—Dén lo guard. ¿Está visible don Práxedes?

—No pas per ara. Es que jo soch... ¿no m'conex? Soch en Pep Bossaescurada, un dels seus admiradors, un que desde l'any vuytanta sempre ha sigut sagasti decidit y a tota máquina.
—Está bé, pero hi ha aixó: don Práxedes té ordre dada de que no passi ningú hasta que acabi la tasca.
—¡Tant que m'hauria agradat poguerli dá una abraçada y llensar dos ó tres ¡vivas! á las sevas propias barbas!... ¡Un home tan eminent! ¡Un geni tan admirable! ¡Un polítich tan insigne!...
¿Que creu que n'tindrà per gayre?
—¿De que? ¿de lo que está fent?
Ni en tota la nit no acaba.
—¿Que té consell?

—No senyor: está repartint els càrrechs y ls empleos als amichs...
—¡Ah! Pues m'ba de fer la gracia de deixármel entrá á veure.
—No pot ser.

—¡Pero, caramba! ¡Es que jo, á més de venir per aixó de l'abraçada, també volia mirar si podria collocarme!
—¡Ah, sí? Donchs no perdi'l temps: tinch la llista detallada dels noms dels favoreescuts, y vosté no hi es.

—¿Que parla formalment?

—Vaji escoltant: Quilez, Gomez, Peñaranda, Fernández, Sanchez, Giménez, Rodríguez, Ordoñez, Parras, Hernández, Garcia, Tello, Prieto, Calvo, Nuño, Cámara, Alvarez, Godínez, Pérez, Gutiérrez, Flores y Lara. Aquests son los agraciats.
¿Ho veu com no hi es?

—¡Penjada!

III

—Idolatrada Manela:
•Tens rahó; aixó es una farsa.
•Si no m'envias diners, ni menos puch torná á casa.
•Estich del tot convensut de que'n Sagasta es un trápala

•sense gota de talent,
•ni sentit comú ni latxa,
•y que, en mans d'ell la nació
•se'n va á rodá en tres senmanas.
•Envia ls quartos que t'dich,
•y busca á dins de la carta
•els quatre petons que hi posa
•lo teu: *Pep Bossaescurada*.

C. GUMÁ.

EL PAÍS DE LA XERRAMENTA

No'l busquin al mapa d' Africa, ni al d' América ni al del Asia; búsqinlo al mapa d' Europa y'l trobaran desseguida.

El país de la xerramenta es Espanya. No hi ha cap altre nació ahont s' enrahoni mes y's fassi menos. Desde que's lleva fins que se'n va á dormir—y generalment retira tart—l' espanyol no fa altra cosa qu' enrahonar.

Que'l govern es aixó, que'l govern es alló, que aquí s'hauria de fer un cop de cap, que'l millor dia va á passar lo que ningú's pensa...

Però'l millor dia máy arriba, alló que ningú's pensa no passa may, l' govern continúa sent aixó, y lo altre y lo de mes enllá, y tothom tranquil... y ¡viva la Pepa!

¡Xerrar, xerrar sempre! Gastar inútilment l' esmalt de las dents y la pell de la llengua, per trobarse al cap de vall ab que las paraulas el vent se las emporta, com s' emporta l' fum de las pipas, y l' cant de las cigalas, y las declaraciones del rey de las húngaras y tot lo que no té pes, ni base ni consistencia. Una de las veus que en aquest ram més se solen distingir es la del patriotisme.

¡Lo que s' ha enrahonat desde que va comensar la guerra de Cuba! ¡Lo que ha dit, lo que ha xerrat la musa patriótica!

¿Se'n recordan? Era al principi de la insurrecció. Dos ó tres bisbes se ns entusiasman de repent, y empunyant la trompa bélica y bufant ab totas las sevas foras, ens anuncian que van á organisar uns quants batallóns que anirán á Cuba á defensar l' integritat nacional.

¡Olé! ¡Viva l' episcopat espanyol! ¡Aixó son bisbes dignes de manejar lo báculo y de confirmar al poble!... Per tot arren se parla dels batallóns dels bisbes y del calor ab que l' idea está realisantse. Els cabildos pagan tant, las clases acomodadas donan quant, la suscripció ha alcansat ja desde ls primers moments una cantitat respectable...

Fa mes de dos anys que la guerra dura. ¿Quants n' hi han marxat á Cuba d' aquells famosos batallóns episcopals?

Cap.
¿Que s' ha fet, donchs, de tot aquell entusiasme, d' aquells patriótichs arranchs, d' aquells iniciatives?...
Oh!... No se'n ha parlat més. Tot se'n va anar en pura conversacio... y dugas ó tres-centas gacetillas de periódich.

Segon exemple:
Una de las cosas que al estallar l' insurrecció cubana més van indignarnos, va ser el sapiguer que las noticias telegráficas que desde l' Habana ns enviavan havian de passar pels Estats-Units.

—¡Cóm!—va dirse tothom:—¿es dir que ls partes que las autoritats de Cuba comunican al govern han de fer escala al país del tocinó? ¿Es dir que no podem conferenciar ab lo general de l' isla sense l' beneplácit dels yankees? ¿Es dir que'l dia que á n' ells els donguem la gana quedariam incomunicats ab Cuba?—

Ja n' hi va haver prou.
—¡Espanya no pot viure dignament baix aquesta tutela! Espanya necessita un cable submarí propi, y l'tindrà.

De per tot arren sortian oferiments, quantitats, ideas, projectes... L' amor á la patria, la dignitat nacional anava á fer en poch mesos lo que en molts anys no habia tingut temps de comensar. El cable submarí partiria de Cádiz, ó del Ferrol, ó d' allá ahont semblés més prácticich; la qüestió era que's fé; pero depressa, volant, ab tota la rapidés que l' honor y la propia conveniencia exigian.

Bueno. Ara diguin ¿com está de cable?
De la mateixa manera qu'estavam al comensar la guerra. Fent passar els partes pels Estats-Units y pagant cada mes al extranger una porció de mils duros de telégramas.

Y donchs ¿y alló? ¿Qu' eran aquells llistas d' oferiments y aquella colecció de projectes tan hermosos?

¡Xerramenta, res més que xerramenta!... Enrahonar per enrahonar y per passar l' estona.

Tercer exemple: la creació de l' esquadra per suscripció popular.

La escassés de barcos de guerra ns tenia avergonyits. El conficte de Cuba podia agravar-se y adquirir de repent lo carácter de qüestió internacional, y llavors ¿quin paper feyam davant dels Estats-Units y dels mateixos mambissos? ¿Ab quinas embarcacions ocupavam el mar de las Antillas? ¿Ab quinas ens presentavam davant dels ports nort-americanos? ¿Ab quinas defensavam las nostras costas d' un atac possible?

Aquestas preguntas no's quedaren sense contestació. Barcelona respongué que pagava un barco, Sevilla un altre, Bilbao un altre: las poblacions grans prometian fragatas; las petites vapores canoners... ¡Tothom, tothom portava l' seu concurs á l' empresa gloriosa de la reconstitució de l' esquadra!

Han passat vintuyt ó trenta mesos...
Y ls barcos?... No se'n té la menor noticia. Tota aquella efervescencia s' ha quedat reduhida á lo que deya l' trágich: —¡Paraulas, paraulas, paraulas!...

Estém en el país de la xerramenta... y no hi ha manera de sortirne. Per xó aném tan bé.

Espanya sería la nació més ditxosa del món si la centésima part del temps que gasta xerrant l' empleés en fer... alguna cosa de profit.

FANTÁSTICH.

últim dividendo distribuít als accionistas de la Trasatlántica ascendeix á 112 pessetas per cada acció. Avants de las guerras de Cuba y Filipinas passaren bastants anys sense repartirse ni un céntim als accionistas de la companyia. Está vist que dona molt lo transport de

la carn de soldat.

Y á propósito de *La Trasatlántica*, que per conomrar perpétuament l' éxit brillant de sos últims negocis, especialment el que li proporciona la conducció de malalts y ferits, projecta cambiar de títul.
En lloch de *La Trasatlántica* s' anomenará *La Neotafía*.

A D. Arseni en Sagasta volia enviarlo á Manila. Pero ell ha dit qu' era massa lluny. Héroe escaldat, ab aygua tebia'n te prou.

No crech que siga veritat que durant lo viatge del general Blanco á Cuba, s' encarregui interinament del mando de l' isla'l general Marin que s' troba avuy [á Puerto-Rico.

Y crech que no será veritat porque ja una vegada vá encarregar-se'n interinament també, en lo temps que vá mediar desde la marxa de D. Arseni y l' arribada de'n Weyler.

D'altra manera l' general Marin podria queixarse dihent:

—Ja estich cansat de fer bolos en lo teatro de la guerra.

Figürinse que tenim un vehí de mals instints, y que un dia sense com vá ni com costa ls tira un misto encés y ls cala foch á casa.

Vostés, com es natural, acuden al jutje; pero'l vehí's disculpa, dihent:

—Jo á casa meva faig lo que m' dona la real gana, y no hi ha cap lley que m' impedeixi encendre mistos.

¿Deixaria'l jutje de ficarlo á la presó y seguirli causa? ¿Deixaria'l tribunal de condemnarlo á la pena corresponent als incendiarijs?

Donchs una cosa per l' istil passa ab un dels vehíns de Cuba, ab los Estats Units. D' allá surten totas las expedicions filibusteras: allá's reuneixen tots los elements de combat y de destrucció destinats als insurrectes: allá's promou l' incendi de la rebeldia que tantas vidas y tants interessos está devorant.

Y si Espanya's queixa, responen: —Las lleys del nostre país no castigan los atentats que's perpetraran contra'l vehí. Las expedicions son lícitas, l' envió d' armas es lícit; es lícit calar foch á la casa dels altres.

Aixó quan no diuhen: —Alsa, alsa: á acabar la guerra prompte, ó sino us ho dirém de un' altre manera.

Per forsa Europa y'l mon enter han d' estar rihentse de nosaltres, especialment al veure que per castigar tanta precocitat, tanta barra y tanta infamia, ls governs de la restauració no saben emplear sino'l sucre, la farina y ls rovells d' ou, ó sigan los ingredients necessaris pera anar fent pastels, l' un darrera de l' altre.

Parodia de una copla:

«La Habana se vá á perder
la culpa tiene el dinero:
los negros quieren ser blancos,
y el Blanco se verá negro.»

A Roma hi ha hagut un gran rebombori promogut per un augment imposit als contribuyents. Ab tal motiu una massa imponent vá xiular al ministre, vá desempeñar alguns carrers y vá plantar cara als atachs de la policia.

Gran es la diferencia que existeix entre Italia y Espanya.

Aquell poble quan troba que'l carregan massa, sacut lo feix y s' hi fá á mossagadas. Lo nostre, al contrari, com mes carga, mes aplanat.

L' Azcárraga, l' Elduayén, en Cos Gayón y en Pidal han dirigit una circular als conservadors, proclamantse ells mateixos *quefas* del partit.

Res de reunir als seus correligionaris y consultarlos sobre'l cas. No senyors, aquestas prácticás ja no s' estilan. La representació política no's delega; s' pren.

Mort en Cánovas, qu' era un, son quatre ls que han convingut en adjudicarse la seva herencia.

Ab molta rahó deya un ex-canovi:

—Sent quatre ls que's disposan á regirlo, bé pot

CONFLICTE ENTRE DOS COLORS

«Blanco y negro»

afirmarse que al partit conservador acaban d'esquarterarlo, en cástich de las sevas culpas.

L'última representació de la situació conservadora está dignament simbolizada pel burro del hospital de Córdoba.

Un burret que s'emplea en la conducció dels articles necessaris al consúm dels malalts del establiment. La Comissió provincial al sol objecte de acordar la comprade tres fanegas d'ordi per alimentar al burro vá celebrar sessió, assistinthi tots los diputats, y cobrant cada hù d'ells las corresponents 25 pessetonas de dieta.

De manera que l'ordi del burro que tot lo mes valia divuyt pessetas, li ha costat á la provincia 45 duros.

Los Diputados provincials poden dir: —Que Déu mantingui la rassa dels burros... sobre tot la dels burros humans, que pagant contribucions y tributs sense xistar, ens omplan la menjadora.

El *Nacional* periódich romerista, ja fá algúns días qu'está trayent las unglas contra certas cosas que 'ls monárquichs solen considerar de molt elevadas.

«La corona y la anarquía» s'titulava un article que s'hi podia sucra pá, publicat días enrra en las columnas de aquell periódich, tan conservador quan gobernan els seus, y tan guit apenas li treuhen lo morralet dels morros.

Y consti que no critico al *Nacional*; molt al contrari. Per molts anys puga fer semblants obras, ó escriure semblants articles.

Al ser rellevat en Weyler, ha presentat la dimissió del càrrech de segon cabo de Cuba, l general Marqués de Ahumada.

Es de creure que l'apellido del ex-segon cabo haurá cambiat de sexo passant á ser masculí.

De manera qu'en lo successiu será el general *Ahumado*.

Tothom recorda qu'en Canalejas vá separarse del fusionisme per no estar conforme ab las intencions manifestadas per en Sagasta de concedir l'autonomia á Cuba.

Donchs, á pesar de aquest dissentiment ara 's diu que 's procedirá á la separació de mandos, conferintse precisament al Sr. Canalejas lo càrrech de gobernador general de l'isla, ab el qual hi vá involucrada la missió de plantejar l'autonomia.

Sistema Sagasta pur: desfer ab lo tupé lo que fá ab lo pensament.

Perque aquí una de dos: ó en Canalejas s'ha tornat autonomista, desmentint lo que deya poch mesos enrra, ó l'autonomia que D. Práxedes se proposa concedir á l'isla, ja poden los cubans embolicarla ab una fulla de plátano.

En l'últim período del seu mando, en Sagasta 'm produheix l'efecte de un clown qu'está fent jochs malabars y equilibris en la cima de un volcán á punt d'esclatar.

A D. Manuel Planas y Casals:

Si es cert que van apimantseli las famosas pantorrillas, s'hi pot posar cotó fluix; fassi com las bailarinas, las quals, duhentlas armadas encár que las tingan primas sempre engrescan á algún vell y fan la seva conquesta.

MONTANYA AMUNT

Diplomátich ab sotana que va per aquest camí,

si de parlar tingués gana ¡qué cosas podría dir!

SOLUCIONS

A L'INSERTAT EN L'ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Gra no llers.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Terras—Retras.*
- 3.ª GEROGLIFICH.—*Per un punt perdo la partida.*

Han endavinat las tres solucions los ciutadans Pitets, Romeo, Pau Timba y Un Musclaire; n'han endavinadas 2, Lluch Rapatani, Antón Marqués, Un Xitxarelló y Un de l'Olla; y 1 no més Mus-tela, Joan Juanico y Un Aixelabrat.

XARADA

Ma costella qu' es total
m' ha dit algunas vegadas
que hi dos-tres á una quart-tres
que se las dos-quint de guapa;
pelada com quarta-tres
du cabellera llogada,
y per fi que es un hu-quart
més vell que l de Santa Eularia.

TAP DE SURO.

MUDANSA

La Madrona que va al ball
sempre tot' ab gran fatlera
de que no hi ha cap més noya
que porti millor tot qu' ella.

PEPET PANXETA.

TRENCA-CLOSCAS

LOLO PES Y BES

Formar ab aquestas llettras lo titul d' un drama castellá.

BONELLS Y BERGA.

GEROGLIFICH

∴ +

MUS

+

CAS

RAFAEL RUTLLANT.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans R. Lelo, F. Serra, M. Trepal Argemí, Un Quinto, Esqueleto, J. Emma Dou, A. Puig, F. F. B., S. Xuclá, Fidel Delfi, Baldri Costa, Carriquiri, Peret del C., R. Rovira Bodon, P. Baldufa, Panxito Alegret, Jeph Curt, Joan Franquesa, Ll. Ferrer, M. P., y Un Titella:—*Lo qu' envian aquesta setmana no fá per casa.*

Ciutadans Melón Cansado, Llaverito, Antón del Singlot, Ricardo A., R. P., Tap de suro vilafranquí, Miqueló Marquet Rasclé, Sisket D. Paila, Un Bergada, Te Selacampa, Paco Rull y Un Anti-estèich:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá F. Leporace: Donant per acabada la ardua qüestió de la paternitat de las composicions que firmadas per vosté portem publicadas, debem manifestar que als nostres ulls ha demostrat la seva aptitud per fer versos.—*Lluís C. Callico: La majoria van bé.—Sanch de Cargol: Es fluix.—Gedeón II: No fa per casa.—J. Miralles: Tampoch.—Un A. Vilafranquí: L' article es bastant adotzenat, y te l' inconvenient de preveure lo desenllaç lo qu' esto es fluix.—J. Mallo: Tant l' una com l' altre composició las trobem bastant frivolas.—Mayet: Va bé.—Salvador Bonavia: Mirarem de aprofitarho.—Rafael Homedes Mundo: En materia de admetre ó desexar traballs obrém per impressio de moment y sense portar registre de las nostras resolucions. Y una vegada manifestat aixó, y en pago de la seva habilitat serveixis no molestaré enviantnos res mes.—A. Dev: Va bé.—Peret del Cafè: Tot lo admés exigiria llima, y estém tan ocupats que no tenim temps de dedicarnos hi: lo de aquesta setmana 's troba en lo mateix cas.—M. Roig: Es fluix.—P. F. T.: Va millor que lo de la setmana passada, encare que hi ha algúns pensaments que á força de recargolar l' equivoch resultan una mica buyts.—Un suscriptor: N' hi ha tants de retols com el que 'ns envia.—E. Planas: Las dos composicions tenen fragments acceptables; pero al arribar al final no van en lloch.—A. Rafi: La composició es excessivament llarga y difusa.—F. Comas: La réplica no 'ns agrada prou.—Clara Dou: Va bé com sempre, simpática Claret.—S. Borrut Soler: Algo s' aprofitará. Rebuts los exemplars.—Un Canari: Los versos qu' envia no 'ns acaban de fer felissos.—F. Carreras P.: Idem, no diuen res nou.—J. Puig Cassanyas: Gracias per l' envió.—Fèlix Cana: Lo qu' esto es molt vell y va millor atribuirlo á un borratxo que á un que pren mal.—J. Vicens: No haventse'l aludit personalment no te dret á rectificar, y menos al veure que no ha sabut interpretar l' alcans humorístich del article.—P. F. (Cervid): No acabem d' entendre lo que vol dir.—Chelin: La composició no 's distingeix ni per la seva novetat; ni per la facilitat de la versificació.—J. M. Bernis: Va bé.—Fariyola: L' idea podria aprofitarse; pero millor desenvolupada.—Surisenti: Aprofitarem un epigrama.—J. Diaz: L' article careix de condicions literarias.—Aguileta: De las dos ens quedem ab Un descubrimet: l' altre te molts defectes.*

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.